

titate constat ex eodem testamento impresso sub §. 55. cum seqq. ubi illa registrata leguntur, Purificatio autem dicti fideicommissi ad favorem D. D. de Ursis & Bolognini in vim ultimæ substitutionis satis resultare dicitur ex obitu Alexandri junioris ultimi descendenti sine filiis. Cum igitur isti electi habeant omnes qualitates per testatorem requisitas, dubitari non potest quin dicantur esse in casu vocationis, & consequenter petitam immisionem assequi debeant *ad not. per glos. in lib. qui duos verb. superstes fuit, ff. de reb. dub. Peregr. de fideic. art. 42, n. 2, cum seq. & nu. 17. Rota coram Penia decis. 719, num. 3, & in recent. decis. 93, nu. 1, & decis. 131, num. 1, par. 7. & coram Eminentissimo D. Card. Ottobono decis. III, num. 2.*

2 Neque obstare visum fuit quod d. † Comes Gabriel descendat à Paride Maria filio Dianæ filie Lucretiæ, neptis ipsius fideicommittentis, qui propterea cessare faciat casum ultimæ substitutionis ad favorem extraneorum *per text. in leg. ex facto, §. si quis autem, ff. ad Trebell. lib. in testamento ff. de condit. & demonstr.* Quia ille tanquam pronepos Lucretiæ ex Diana filia fœmina non potest comprehendi in dispositione Testatoris, nec sub denominatione filiorum, nec sub descendenti vocatione, quicquid enim dici posset, quando vocatio esset simpliciter concepta, & intrarent conjecturæ ad inducendam comprehensionem nepotum nomine filiorum, prout admittit Rota in Bononiensi fideicommissi de Bargellinis 10 Februarii 1653, coram bon. mem. Bichio. Cessat in proposito casu omnis difficultas, ex quo Testator expressè declaravit, quod volebat comprehendi nepotes sub eo nomine, nisi in casu quo filii Ludovicæ, & Lucretiæ extarent, & admitterentur, tunc enim voluit duntaxat præmortuorum filiorum masculorum prædictarum neptum filios, unâ cum illarum filiis superstitibus admitti, & patris personam repræsentare. Cum igitur de tempore defectus descendentiæ masculinæ hæredum institutorum non adesset aliquis filius masculus Ludovicæ, & Lucretiæ, qui ex lege Testatoris potuerit admitti, utrique casus remanet in simplicibus terminis primæ partis dictæ declarationis excludentis nepotes, & pronepos, qualis est Comes Gabriel, quæ uti per se clara ex voluntate ejusdem fideicommittentis †, & restricta ad certas personas non admittit aliam interpretationem, nec patitur extensionem substitutionis ad alias personas, Bald. in leg. illa n. 3, C. de collat. & in leg. quicumque nu. 12, C. de serv. fugit. Aretin. consil. 143, n. 5, Rota dec. 43, n. 2, par. 7, recent. & coram Eminentissimo D. Card. Ottobono decis. 217, num. 16.

3 Nec ad hujusmodi effectum quicum operantur conjecturæ ponderatæ ab Informantibus pro dicto Comite Gabriele ad inducendam dictam comprehensionem, quia illæ non sunt attendendæ † ubi concurrunt clara Testatoris dispositio; & evidenter constat ipsum aliter intellexisse, quam conjecturæ demonstrant, juxta not. per Cravet. consil. 47, n. 2, Rot. coram Merlino decis. 12, n. 51, & decis. 411, n. 22, & in recent. 348, n. 10, par. 6, tunc enim omnino standum est dictæ declarationi ad text. in l. fin. §. si autem, C. de bonis que liberis, Bertrand. consil. 286, num. 6, vers. facit quod vol. 2, Peregr. consil. 23, num. 45, cum seq. lib. 3, Rota coram Card. Mantic. decis. 247, n. 3, & coram Buratt. decis. 73, n. 9, & dixit Rota in Nucerna fideicommissi 1 Julii 1650, coram me, in §. quo verò ad testamentum &c.

4 Dictam autem declarationem intelligendam esse restrictam ad illum casum quo concurrerent filii nascituri insimul cum patris propter illa verba, *hoc casu &c.*: Nullatenus subsistere visum est, quoniam explicitè Testator loquutus fuit de significatione verbi filiorum ad tollendum dubium à Doctoribus consideratum, non autem de concursu, nec dicta verba diversificant sensum substitutionis, ex quo nepotes admittuntur à Testatore in casu prædecessus filiorum dictarum fœminarum, cum id non possit verificari, nisi in casu quo dicti nepotes possent repræsentare filios dictarum fœminarum, ut clarè demonstrant alia verba subsequenti, ibi, *nisi in casu quo &c.* Hoc autem dici non potest de dicto Comite Gabriele, nec respectu patris, qui cum non esset filius, sed nepos ex Diana filia Lucretiæ, non fuit admittendus, nec admitti poterat † repugnante Testatoris voluntate ad filios primi gradus literaliter restricta, nec respectu matris descendenti ex alia fœmina, quæ tanquam finis lineæ masculinæ fuit expressè ab eodem Testatore exclusæ, & consequenter tam ex defectu juris repræsentativi, quam masculinitatis, modo superius expressè requisitæ, ille prorsus substitutionis incapax redditur, ut not. Gratian. discept. for. 901, num. 22, Peregr. de fideicom. art. 26, num. 29, propè fin. Menoch. consil. 1229, num. 21, Fusar. de substit. quest. 404, nu. 24, & firmavit Rota in Bononiensi fideicommissi de Barberiis 5 Decembris 1650, §. siquidem certum est coram Eminentissimo D. Card. Corrado, & 19 Februarii 1652, coram bon. me. Bichio, & in Baren. Beneficij 8 Februarii 1656, §. E converso coram eodem.

5 Et hujusmodi exclusio clarior redditur ex alia declaratione facta per eundem Testatorem in §. 47, ibi, *Et pro majori declaratione*, ubi loquendo de exclusionem filiorum fœminarum excipit solummodo filios dictarum Ludovicæ, & Lucretiæ, earumque liberos masculos, & per masculum descendentes †, dum enim restrinxit dispositionem ad filios masculos dictarum fœminarum tantum, certum est non comprehendi cæteros descendentes ex linea fœminina, & mediantibus aliis fœminis, qualis est dictus D. Comes Gabriel tanquam filius Paridis Mariæ filii Dianæ, filie Lucretiæ, nam dictæ fœminæ ab ipso Testatore nullatenus fuerunt consideratæ, imò per supradictam declarationem manifestè exclusæ, & propterea dictus Gabriel uti descendens mediatè per lineam fœmininam loco extranei considerandus est in dicta substitutione, juxta notata per Menoch. consil. 878, num. 18, & 19, & in præcit. consil. 1229, num. 27, & dixit Rota in dict. Bononiensi fideicommissi de Barberiis 19 Februarii 1652, coram bon. mem. Bichio, §. Quapropter. Et hoc tollit absurdum ponderatum ab Informantibus pro Comite Gabriele, quod isto retento intellectu proximiores excluderentur ab extraneis; Ultrà quod nullum allegari potest absurdum †, ubi constat de clara, & expressa voluntate Testatoris hoc modo substituentis, ut Rota firmavit in allegata Bononiensi fideicommissi de Barberiis 10 Decembris 1650, in §. deinde coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado, & 19 Februarii 1652, in §. quapropter, coram bon. me. Bichio, sub prætextu autem absurdi non licet recedere à verbis † dispositoris Gabr. consil. 69, sub nu. 14, lib. 2, nec trahenda est vocatio ad personas expressè exclusas, & non comprehensas in verbis Peregr. de fideic. art. 11, sub num. 45, vers. in hac re puto Ego.

6 Et ita resolutum fuit utraque &c.

Decis.

DECISIO CXXIX.

R. P. D. PRIOLO.

Mediolanen. Pensionis.

Mercurii 26. Junii 1658.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia validitas ex processu colligitur.
- 2 Fructus à die litis contestata debentur. Limita si petuntur ut fors, n. 3. Inexacti debentur successoribus, n. 5. Massæ communis residentibus de tempore exactionis distribuuntur, n. 7.
- 4 Canonici tanquam singuli de spectantibus ad massam transigere nequeunt. Exactionis difficultas acquisitionem non impedit.
- 8 Distributiones quotidianæ appellantur etiam fructus massæ collegialis. Non nisi interessentibus distribuuntur n. 10. Declara ut n. 11, 12, & 13.
- 9 Residentia valde differt ab interessentia.
- 14 Exceptio est de regula.
- 15 Verba subsequenti, quando ad declarationem præcedentem opponantur.
- 16 Testes deponentes per verba putat, credit, non probant. Massa sub residenti, continentur etiam distributiones quas etiam divinis non interessentes lucrantur, n. 17.
- 18 Observantia declarat concessionem factam Canonici quoad emolumenta per eos percipienda. Etiam si non sit præscripta, n. 19.

Ab soluto iudicio contra Capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ Mediolanen. tam super jure exigendi in futurum, quam super condemnatione restituendi terminos à die litis motæ decursos Officialibus & Beneficiariis ejusdem Ecclesiæ annuæ pensionis scutorum auri mille quam eorum massæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ autoritate Apost. S. Carolus Archiepiscopus assignaverat. Alterum assumptum fuit pro restitutione terminorum decursorum ante dictam litem, nempe ab anno 1633. usque ad annum 1613. In quo pariter Officiales, & Beneficiarij ad illorum solutionem Capitulum condemnari obtinuerunt. Super quibus hodie in tertia instantia causa iterum proposita sententiam Rotaalem ex utroque tam validitatis, quam justitiæ fundamentis confirmandam esse Domini censuerunt.

1 Validitas manifesta refutat * ex revolutione processus, juxta decis. Veralli 260. p. 2.

Justitia verò remanet abundè probata ex rationibus pleno, doctoque calamo exaratis, in decisionibus editis in prima instantia coram bon. mem. Merlino, die 6. Junii 1633. & 19. Janu. 1635. inter ejus impressas dec. 585. & 663. & in secunda coram bon. mem. Bichio die 31. Janu. 1646. & 27. Junii ejusdem anni, in quibus dictum fuit, Pensiones nomine Capituli exactas antè motam litem esse restituendas, quia licet regulariter fructus * non debeantur nisi à die motæ litis juxta text. in l. 2. de fructib. & liti expens. & in l. certum C. de rei vind. Nihilominus, cum in hoc iudicio Officiales, & Beneficiarij non egerint ad ejus exigendi pensionem, quo casu accessorie, & per modum sequelæ debentur fructus decursi à die motæ litis dumtaxat, sed infisterint pro consecutione terminorum decursorum, quo casu pensiones antè motam litem exactæ non uti fructus accessorii ad pensionem tanquam ad aliquod subjectum & dicitur Decisiones ad Tract. de Alim.

fructum capitale dentur, sed ut fors principalis, & capitale * de per se consideratum, adeò ut nisi fiat condemnatio ad omnes pensiones decursas à die purificatæ obligationis dici non possit facta plenaria restitutio pensionis juxta propositam actionem ex doctrina Innocentii, in cap. querelam n. 3. vers. & nota extra de election. & fuit ponderatum in Mediolanen. fructuum 26. Maii 1589. coram Platto apud Marchesani. de commiss. p. 2. fol. 106. quemadmodum in præstationibus annuis, & in annuis legatis, quæ non uti fructus, sed tanquam fors principalis debentur, Grat. discept. for. c. 206. n. 20. Pacific. de Salv. inspect. 4. cap. 2. n. 82. ac etiam in decimis quando illæ petuntur uti fors, non autem uti accessorie ad jus decimandi, Rot. divers. dec. 689. n. 3. & 6. p. 3. Seraph. decis. 1168. n. 3. Toletana decimar. 21. Junii 1649. coram R. P. D. meo Celso, & in decisionibus hujus causæ, aliæ quamplures referuntur.

Nec ex eo quod non fuerint detractæ portiones tredecim Beneficiatorum, qui transfugerunt super eorum portionibus & consenserunt illarum erogationi in opus fabricæ, ædium Canonicalium, argui potest excessus sententiæ Rotalis condemnantis ad illam integrè restituendam usque ab initio, quo expiravit assignatio dictæ pensionis facta ab eodem S. Carolo eidem fabricæ, quoniam pensiones tunc decursæ non ad eos uti singulos, * sed ad mensam communem, seu massam Beneficiatorum spectabant, ideò super illis pro eorum interesse transigere minimè potuerunt ad notata per Garz. de benef. p. 3. c. 2. n. 428 & 429, Gonz. super reg. 8. gloss. 37. n. 26. vers. Propterea, fructus enim inexacti debentur successoribus * qui sunt de Collegio de tempore exactionis, non autem hæredibus præteritorum qui nullum particulare jus super illis unquam habuere, ut post multa jura concludit Calder. consil. 2. n. 2. vers. 3. casus de pecul. Clerical. Gambar. de offic. legat. lib. 6. q. 24. n. 562. Barbof. de jure Eccles. univers. li. 3. c. 17. n. 80. Idemque servari in Provincia Mediolani terminatum fuit in Concilio Provinciali quarto. De iis quæ ad Capitulum Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum pertinent lib. 4. n. 28. fol. 413. & ita reprobando consuetudinem contrariam resolutum fuit, in Papien. fructuum 21. Febr. 1622. coram Remboldo, & in Novarien. Pensionis 29. Novembris 1626. coram Pirovano.

Minus arguitur excessus, ex eo quod pensio fuerit simpliciter reservata massæ distributionum quotidianarum, quæ debentur illis, qui divinis officiis interfunt, ut propterea Beneficiarij transigentes eorum portiones, quamvis solutio ob litem pendentem impediretur Capitulo cedere, * vel remittere potuerint, cum difficultas exactionis juris acquisitionem non impediat ad text. in l. continuis §. illud ff. de verb. obligat. Moneta de distribut. quotidian. p. 3. q. 3. n. 16. cum pluribus aliis relatis in decis. hujus causæ super remissoria. §. quia materia articulata 12. Decembris 1647. coram Eminentissimo D. Card. Corrado.

Contrarium namque disponitur tam in Breve Gregorii ibi. Pensionem verò mille scutorum auri prædictam mensæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ jam constitutæ, seu de novo constitutendæ, &c. quam ex decreto S. Caroli edito die 3. Februa. 1573. ibi nunc verò mensæ residentiæ seu massæ Officialium Ecclesiæ Mediolanen. unitæ, & applicatæ, &c. Ex quo sanè verbo residentiæ liquet assignationem factam fuisse non distributionibus quotidianis, quas minutas dicunt; & quæ solis actu inservientibus Ecclesiæ, & interessentibus

u tribuun-

